

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-185

29 EKİM- 4 KASIM KIZILAY HAFTASI

Türkiye Kızılay Derneği Tüzüğü'nde Kızılay'ın kuruluş amacı şu şekilde belirtilmiştir: "Kızılay, ihtiyaç anında dayanışmanın, ızdırıp anında şefkatin, farklılıklar karşısında hoşgörünün, savaşın en kızgın anında insancılığın, merhametin, tarafsızlığın ve barışın simgesidir. Kızılay'ın kuruluş amacı; her koşulda, yerde ve zamanda, hiçbir ayırım yapmaksızın, her ne sebeple ortaya çıkarsa çıksın insan ızdırabını dindirmek amacıyla, korunmasız insanlara yardım etmek, insan hayatını ve sağlığını koruyarak onun kişiliğine saygı gösterilmesini sağlamak ve insanlar arasındaki karşılıklı anlayışı, dostluğu, saygıyı, işbirliğini ve sürekli barışı geliştirmeye destek olarak insan onurunu korumaktır."¹

Kızılay, tüzel kişiliğe sahip, özel hukuk hükümlerine tabi, kâr amacı gütmeyen, yardım ve hizmetleri karşılıksız olan, kamu yararına çalışan ve Uluslararası Kızılay- Kızılhaç Topluluğu'nun temel ilkelerini paylaşan bir gönüllü sosyal hizmet kuruluşudur.²

Kızılay'ın teşkilatı, genel merkez ve şubelerden oluşur. Kızılay'ın Genel Müdürlük teşkilatı dışındaki bütün kademelerinde görevler fahridir.²

Kızılay, savaş alanında yaralanan ve hastalanan askerlere hiçbir ayırım gözetmeksizin yardım etmek arzusundan doğmuştur. "Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti" adıyla 11 Haziran 1868 tarihinde kurulan Kızılay, 1877'de "Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti", 1923'te "Türkiye Hilal-i Ahmer Cemiyeti", 1935'te "Türkiye Kızılay Cemiyeti" ve 1947'de "Türkiye Kızılay Derneği" isimlerini almıştır. Kızılay, 1876 Osmanlı-Rus Savaşı'ndan 1974 Kıbrıs Barış Harekati'na kadar geçen süre içinde, Türkiye'nin taraf olduğu tüm savaşlarda cephe gerisinde dost ve düşman askerlerinin ve savaştan etkilenen sivil halkın bakım ve tedavisine yardımcı olduğu gibi, 1. Meşrutiyetin ilanından sonra İstanbul'da görülen büyük kolera salgınından bu yana yurdumuzda ortaya çıkan doğal afetlerde de afetzedelerin bakımını, barınmasını ve beslenmesini sağlamış, ilk yardım ve kan bağıışı ile ilgili hizmetlerde öncülük yapmıştır.²

Uluslararası Kızılay ve Kızılhaç Hareketi öğretisi, 1965'de ilan edilen Hareketin Temel İlkeleriyle özetlenmiştir. Bu temel ilkeler hareketin amacını ve yardımseverlik değerlerini tanıtmak için evrensel bir temel oluşturmaktadır. Bu yedi ilke şunlardır: ³

- İnsanlık
- Ayırım gözetmemek
- Tarafsızlık
- Bağımsızlık
- Gönüllü hizmet
- Birlik
- Evrensellik

¹ Türkiye Kızılay Derneği Tüzüğü [Internet] http://www.kizilay.org.tr/Upload/Editor/files/1235049841_Tuzuk_19_02_2009.pdf Erişim Tarihi: 21.10.2017

² [Internet] <http://www.kizilay.org.tr/kurumsal/tarihcemiz> Erişim Tarihi:21.10.2017

³ [Internet] <http://www.kizilay.org.tr/kurumsal/temel-ilkelerimiz> Erişim Tarihi: 21.10.2017

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-185

Türk Kızılay'ı, 2016-2020 Stratejik Planı doğrultusunda ⁴ çeşitli alanlarda faaliyet sunmaktadır: ⁵

- ✓ **Kan hizmetleri:** Türk Kızılay'ı ülke genelinde 17 Bölge Kan Merkezi, 64 Kan Bağış Merkezi ve 150'den fazla mobil kan bağış aracı ile Türkiye'nin ihtiyacı olan kanın tamamını gönüllü ve sürekli bağışçılardan karşılamak için "Ulusal Kan Temini Projesi"ni yürütmektedir.
- ✓ **Afet yönetimi:** Dünyanın en iyi afet örgütlenmelerinden birine sahip olan Türk Kızılay'ı en kısa sürede afet alanına ulaşarak afet sonrası bölgedeki afetzedelere acil beslenme hizmeti verir, acil barınma hizmetlerinde devletin ilgili kurumlarına yardımcı olur.
- ✓ **Uluslararası yardım:** Türk Kızılay'ı son 10 yılda 18 farklı ülkede doğal ve insan kaynaklı afetlere müdahale etmiş, kuruluşundan bugüne kadar 137 ülkeye el uzatmıştır.
- ✓ **Göç ve mülteci hizmetleri:** Türk Kızılay'ı tarafından göç hizmetleri kapsamında dil, din, ırk ayrımı yapılmaksızın ülkemiz sınırları içerisinde kayıt altında bulunan tüm yabacılara yönelik insani yardım faaliyetleri yürütülmektedir.
- ✓ **Sosyal hizmetler:** Türk Kızılay'ı sosyal hizmet alanında, geliştirdiği örnek projelerle insan onurunu koruyarak sosyal yardım çalışmaları yürütmekte; ülke çapında faaliyet gösteren şubeleri, 13 aşevi, 3 huzurevi, 8 öğrenci yurdu, 5 giyim yardım merkezi ve kimsesizler evi ile mağdurların ihtiyaçlarına yönelik çözümler üretmektedir.
- ✓ **Sağlık ve ilk yardım hizmetleri:** Türk Kızılay'ı, Konya ve Kayseri'deki hastaneleri, İstanbul'daki 3 Tıp Merkezinde yüksek kaliteli cihazları ve deneyimli sağlık çalışanları ile vatandaşlara uygun ücretlerle sağlık hizmeti sunmakta; şubeleri bünyesindeki 33 ilk yardım Merkezi ile eğitim programları düzenlemektedir.
- ✓ **Eğitim ve Gençlik:** Kızılaycılık ve yardımlaşma kültürünün erken yaşlarda gelişmesi için eğitimler yürüten Türk Kızılay'ı, aynı zamanda gençleri Kızılay gönüllüsü olamaya teşvik eder.
- ✓ **Mineralli su işletmeleri:** Kızılay Maden Suyu, 17 Ekim 1926 tarihinde gelir getirmesi ve kamu yararına kullanılması amacıyla Ulu Önder Atatürk tarafından Kızılay'a bağışlanmıştır. Satışından elde edilen gelirle Türk Kızılay'ının yardım çalışmalarına katkı sağlamaktadır.

Kızılay'ın yapmış olduğu tüm bu faaliyetler ile ilgili olarak halkın bilinçlenmesi amacıyla her yıl 29 Ekim-4 Kasım Haftası Kızılay Haftası olarak kutlanmakta; okullarda ilköğretim, ortaokul, lise düzeyinde etkinliklerle, çeşitli sunumlar yapılarak, broşürler dağıtılarak, filmler izletilerek farkındalık artırılmaya çalışılmaktadır.

⁴Türk Kızılayı, 2016-2020 Stratejik Planı [Internet]

[https://www.kizilay.org.tr/Upload/Editor/files/T%c3%bcrk%20K%c4%b1z%c4%b1lay%c4%b1%202016-2020%20Stratejik%20Plan%c4%b1\(2\).pdf](https://www.kizilay.org.tr/Upload/Editor/files/T%c3%bcrk%20K%c4%b1z%c4%b1lay%c4%b1%202016-2020%20Stratejik%20Plan%c4%b1(2).pdf) Erişim Tarihi:21.10.2017

⁵ [Internet] <https://www.kizilay.org.tr/neler-yapiyoruz>